ئایا لەسەر کوردبوون، دوژمنایەتیی کورد ئەکرێت؟.. کامیار سابیر

چۆن تێزەکەی ئارێنت، فاشیزمی کوردیی بەرهەم ئەهێنێت؟

ئارێنت، تا تەمەنی ٣٥ ساڵیی کە لە فڕانسەوە رۆیشتووە بۆ ئەمەریکا، ١٨ ساڵی لە بێدەوڵەتییدا بەسەر بردووە، دۆکیومێنتێکی رەسمیی دەست نەکەوتووە کە سەفەری پێبکات تا بە قاچاغ دەریکردووە، ئەم هەست بە زەبوونییکردنە ئەوەندە کاریگەریان لەسەر بییرکردنەوە و روئییەی سیاسیی ئەو داناوە کە زایەنییانە بییر بکاتەوە، پێشئەوەی وەکو ئینسانێکی ئازادییخوازی جوولەکە بییر بکاتەوە، تەنانەت لەگەڵ رێخکراوی زایەنیی(عالیات هانوعار-Youth Aliyah) کاری کردووە.

لەو ماوەیەدا کە نازیزم و فاشیزمی ئاڵمانیی، دژی جوولەکە و دژە-سامییبوون antisemitism لە ترۆپکدا بوو، شێوازی بییرکردنەوەی هانا ئارێنت شکڵی گرتووە و وەکو زایەنیستێک لە دونیای رووانییوە. بە قەولی خۆی، سەرەتای منداڵیی گوێی بە جوولەکەبوونەکەیشی نەداوە، لە بیستەکانی صەدەی رابردوودا، ئەنتی سەمیتیزم کاری تێکردووە و فیکری سیاسیی لەسەر پەرچەکردار و تۆڵەئەستاندنەوە، گەڵاڵە بووە. ئەو کاتێک لە سەرەتای چلەکانی چەرخی رابردوو، لە کامپەکانی فڕانسەوە بۆ خاکی ئیسپانیادا و لە پەرتوگالەوە، دەرفەتی هەڵهاتنی بۆ هەڵکەوت، رووی لە ئەمەریکا کرد.

ئارێنت، بەهۆی بییرکردنەوە پارادۆکسەکانییەوە، زۆرجار ئەکەوتە بەر رەخنەی توندی جووەکان و حەرەکەی زایەنیی، بە تایبەتیی کاتێ هەڵسوکەوتەکانی تاوانباری جەنگ "ئایخمان" ی بە هەڵسوکەوتی ئاسایی= Banal(مەعمولیی) چواندووە! لە کاتێکدا دواتر ئەکەوێتەوە داکۆکییکردن لە خۆی و مەبەستەکەی زیاتر روون ئەکاتەوە، گوایە وەصفێکی پۆزەتیقی ئایخمانی نەکردووە، بەڵکو، وەکو بەشێک لە دەسگای سەرکوتکاریی و فاشیەتی هیتلەر، سەیری کردووە. ئەوەی لێرەدا مەبەستە، جوولەکەبوونەکەی ئەو، لەسەر بناغەی نەژاد و دیین، بەو کوردبوونەوە ببەستینەوە کە هەندێ لە نووسەرە نەتەوەیی و نەژادییەکانی کورد، بە تایبەتییش هەندێ لە رەهەندییەکانی

ساڵانی نەوەدەکان، کوردایەتیی و کوردبوون، کوردایەتیی و کوردەواریی، وەکو دەودەشاو، تێکەڵ ئەکەن، پێشئەوەی سەر لە خەڵک بشێوێنن، خۆیان تێیدا چەقیون و بە ئارگیومێنتەکانی ئارێنت، باری خواری خۆیان راست ئەکەنەوە.

ئارێنت، لە" دواهەمین چاوپێکەوتن و گفتوگۆکانی تر-The Last Interview and Other Conversations) دا، ئاماژە بەو ڕۆحییەتە سیاسییەی خۆی ئەدا کە لە یەک کاتدا قوربانیی و شەڕانگێزییشە، ئەو ئەڵێ" دەرکم پێیکردووە و زۆرجار ئەو تەعبیرەم دووبارە و چەند بارە کردووەتەوە: ئەگەر کەسێک وەکو جوو هێرشکرایە سەری، پێویستە وەکو جوو دیفاع لە خۆی بکات، نەک وەکو ئاڵمانیی، یان هاووڵاتییەکی یونیڤێرساڵ، یاخود وەکو لایەنگری مافی مرۆڤ و هەر شتێکی تر". هەندێ کەس لە نوخبە، سیاسیی و "ڕۆشنبیر"ی مەعاشخۆر و ڕەیعخۆری کورد، یان بە زمانی شەعبیی، " بندیوار" و تەقاعودی میلیشیای شاخ (ئەویش ئەگەر چەکداری تەرکی ڕژێمی بەعث نەبووبێت)، زۆر موهەییجانە و نەرجسییانە بە ئیگۆیەکی پڕ لە مەعریفەی بەتاڵییەوە، ئەم جوولەکەبوونەی ئارێنت، تەوظیفی کردووە، دێن لەگەڵ ئەو چەمکی"کوردبوون"ەی ئۆجەلان تەوظیفی سیاسیی کردووە، نەک هەر تێکەڵوپێکەڵ ئەکەن، بەڵکو فێڵبازانە ، ڕەهەندە نەتەوەیی و نەژادییەکەی خۆیان، واتە کوردایەتییە موقیعیتەکەی خۆیان لە ژێر چەمکی "کوردبوون"دا، تەوظیف و فۆرمەڵە ئەکەنەوە.

گومانی تێدا نییە، ئەم دوو چەمکە، زۆرجار بە نەزانیی و بە زانایی(بە ئەنقەست)، تێکەڵ ئەکرێن. کوردبوون کە بۆ یەکەم جار لە ئەدەبی کوردیی(لە تورکییەوە بۆ کرمانجیی سەروو، لە نووسینەکانی ئۆجەلاندا)، بە تەحلیلی، کولتووریی، زمانیی، ئایدیۆلۆژیی و فیکریی، شرۆڤە و لێکدانەوەی سیاسیی و فیکریی بۆ کرا، هاوزەمان لەگەڵ چەمکی ئایدیۆلۆژیی و نەتەوەپەرستیی و بگرە نەژادپەرستیی "کوردایەتیی"دا، لە لایەن وەرگێڕەکانەوە{ بە تایبەتیی لە کاتی وەرگێڕانیدا بۆ کرمانجیی ناوەڕاست(سۆرانیی)}، بەهۆی جەهلی سیاسیی و کەمی مەعریفەی سیاسیی و غوبنی نەژادییەوە، ئەم دوو تێرمە، تیکەڵوپێکەڵ ئەکران، بەڵام سەیرەکە لەوەدایە کاتێ عەوامی نەتەوەیی، ئەمانە تێکەڵ ئەکەن، ڕۆشنبیرە ڕەهەندییە کلاسیکەکان و هەندێ ئەکادیمیستی نەرجسیی و شەهادەداری بێفیکر و خۆهەڵکێشی کەم مەعریفە، هەمان جەهلی عەوام ئەکوتنەوە و غەڵیظتری ئەکەن.

ئۆجەلان، بە مەبەستەوە، بە مەبەستی سیاسیی، فیکریی، کولتووریی و سۆسیۆسیاسییەوە جودای کردوونەتەوە. خاکبەسەرییەکە لەوەوە

پ□□یوەتە ناو ئەدەبی کوردیی ناوەڕاستەوە(کرمانجیی ناوەڕاست)، ئەوانەی ئەدەبییاتی پەکە-کەیان تەرجەمە کردووە (لە تورکیی یان کرمانجیی سەرووەوە)، بۆ کرمانجیی ناوەڕاست، بە ئەنقەست یان بە جەهل، چەمکی کوردبوون و کوردایەتییان تێکەڵ کردووە. ئەها، چەند سەختە کە ئەگوترێ تەرجەمەیان کردووە، چونکە بە واقیعیی و بە ستاندەردی لینگویستیی بێت، کوردیی ناوەڕاست و سەروو، بوونە بە دوو زمانی سەربەخۆ، تەنیا ئەوەیە کە هەردووکیان باگکراوندی نەژادییەکەیان کوردە.

ئەو پک-ک ەییە سۆرانییئاخێوەرانەی کە خۆشیان بائەدەن، یان لە سۆشیاڵ مێدیادا حەماسەت نیشان ئەدەن، نوقەیان لێوە نایەت؟ کاتێ لەسەر ناسیۆنالیزمە تیجاڕیی و پرۆکسییەکەی ماڵی بارزانیی، دوران کاڵکان ئەڵێ “نێچیروان هیچ لە کوردبوون تێنەگەیشتووە”، ئەو دەربڕیینەی کالکان، ویقاری سیاسیی و فیکریی و مەعریفیی هەیە، نەک وەکو نوخبەی موتەفەڕیغی کورد، دۆ و دۆشاوی کوردایەتیی و کوردبوون، تێکەڵ ئەکەن! تەماشای تورکییەکە بکەن (کورتلوک =Kürtlük کوردبوون) مێدیای کوردیی لە بێسەروبەرییدا، (کورتلوک Kürtlük)ی کردووەتە کوردایەتیی، لە کاتێکدا، کوردایەتیی بە تورکیی پێیئەڵێن kürtçülük کورتچولوک، وەکو تۆرانیزم و عوروبە، مانای نەتەوەپەرستیی کورد ئەگەیەنێت کە لە روانگەی ئۆجەلان و پ-کک ەوە، هەموو نەتەوەپەرستییەک بە کوردایەتییشەوە، سەرێکی لە داڵا نەکانی فاشیزم و راسیزمەوە دەرئەچێت. ل□ بەرامبەردا، کورتلوک، کە بە مانای کوردبوون دێت، مەغزا سیاسیی، کۆمەڵایەتیی، مێژوویی، کولتووریی و ئەنثرۆپۆڵۆجییەکەی، بە تەواویی لە توراث و مێژوو و بزوتنەوە و دۆکترینی کوردایەتیی، جودایە.

درێژەی هەیە..

کامیار سابیر